

Bilgi Dünyası Dergisi: 2000-2019 Dönemi için Makale, Yazar ve Konu Unsurları Açısından Niceliksel Bir Değerlendirme

Information World Journal: A Quantitative Evaluation in Terms of Articles, Authors and Subjects for the Period of 2000-2019

Bülent YILMAZ

Makale Bilgisi / Article Information

Bu makaleye atıf yapmak için/ To cite this article:

Yılmaz, B. (2020). Bilgi Dünyası dergisi: 2000-2019 dönemi için makale, yazar ve konu unsurları açısından niceliksel bir değerlendirme. *Bilgi Dünyası*, 21(2), 403-419. doi: 10.15612/BD.2020.595

Makale türü / Paper type: Görüşler / *Opinions*

Doi: 10.15612/BD.2020.595

Geliş Tarihi / Received: 05.06.2020

Kabul Tarihi / Accepted: 11.06.2020

Elektronik Yayınlanma Tarihi / Online Published: 31.12.2020

İletişim / Communication

Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği / University and Research Librarians Association

Posta Adresi / Postal Address: Marmara Sok. No:38/17 06420 Yenışehir, Ankara, TÜRKİYE/TURKEY

Tel: +90 312 430 03 61; Faks / Fax: +90 312 430 03 61; E-posta / E-mail: bilgi@bd.org.tr

Web: <http://www.bd.org.tr/index.php/bd/index>

Bilgi Dünyası Dergisi: 2000-2019 Dönemi için Makale, Yazar ve Konu Unsurları Açısından Niceliksel Bir Değerlendirme

Bülent YILMAZ*

Öz

Bilgi Dünyası Türkiye’de kütüphanecilik (bilgi ve belge yönetimi) alanının en önemli bilimsel-mesleki dergilerinden birisidir. 20 yıldır sürdürdüğü yayın yaşamı ile kütüphane bilimine ve mesleğine destek olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Bilgi Dünyası dergisinin 2000-2019 dönemi itibarıyla yayın türleri, yazar ve konu unsurları açısından sayısal analizini yapmaktır. Betimleme yöntemi ile gerçekleştirilen çalışma kapsamında 20 yıl içinde yayımlanan 40 sayıda yer alan hakemli makale, tanıtım-eleştiri ve görüş yazıları incelenmiştir. Çalışma sonucunda, Bilgi Dünyası dergisinde 2000-2019 yılları arasında toplam 360 yazar tarafından 229’u hakemli makale, 97’si tanıtım-eleştiri, 88’i görüş ve 22’si diğer türde yazılar olmak üzere toplam 436 yazı yayımlandığı anlaşılmıştır. Dergide her sayı başına ortalama 5,5 hakemli makale yayımlanmıştır. Derginin makale sayısındaki yıllık değişimlerin belirli bir dengede olmadığı ve yıllık konusal değişmelerin de büyük ölçüde yazarların uzmanlık alanlarına ve kütüphanecilik alanında yeni ortaya çıkan konulara bağlı olarak değişim gösterdiği anlaşılmıştır. Çalışmanın sonunda, dergi yönetim yapısının profesyonelleştirilmesi ve kurumsallaştırılmasının stratejik bir hedef olarak değerlendirilmesi önerilmiştir.

Anahtar sözcükler: Bilgi Dünyası dergisi, Kütüphanecilik, Bilgi yönetimi, Türkiye.

* Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, byilmaz@hacettepe.edu.tr

Information World Journal: A Quantitative Evaluation in Terms of Articles, Authors and Subjects for the Period of 2000-2019

Bülent YILMAZ*

Abstract

Information World (Bilgi Dünyası) is one of the most important scientific and professional journals in library and information science (information management) in Turkey. It has been supporting the librarianship and profession with its publishing life for 20 years. The aim of this study is to make a quantitative analysis of Information World in terms of publication types, author and subject elements between 2000-2019. Within the scope of the study carried out with the description method, refereed articles, reviews and opinion papers published in 40 issues along 20 years were examined. As a result of the study, a total of 436 articles, 229 of which were refereed articles, 97 were reviews, 88 were opinion papers, and 22 were other articles, between 2000 and 2019. An average of 5.5 refereed articles were published in each issue. It has been understood that the annual changes in the number of articles in the journal are not in a certain balance, and the annual subject changes vary largely depending on the authors' expertise and emerging issues in the field of librarianship. At the end of the study, it was proposed to professionalize and institutionalize the journal management structure as a strategic goal.

Keywords: *Information World journal, Library and information science, Information management, Turkey.*

* Prof. Dr., Hacettepe University, Faculty of Literature, Department of Information Management, byilmaz@hacettepe.edu.tr

Giriş

Bilimsel dergi, ilişkili olduğu bilim alanlarına ve bu alanlara dayalı mesleki konulara yönelik olarak bilimsel/akademik yayın süreçlerinden geçmiş bilimsel araştırmalar, kişisel görüşler, bilimsel tartışma ve yorumlarla benzeri çalışmalara yer veren akademik nitelikli bir süreli yayındır. Editör-hakem süreci, etik ilkeler, yayın formatı, uluslararası yayın ilkelerine uygunluk, ulusal ve uluslararası dizinlerde yer alma, yılda en az bir kez yayımlanma vb. temel yayın standartlarına sahip olan bilimsel dergiler, bilimsel bilginin paylaşılmasına ve böylece bilimin gelişmesine aracılık eden başlıca yayınlar arasındadır.

Profesyonel süreçlerle gerçekleştirilen bilimsel dergi yayıncılığında belirli bir düzeyi yakalamak ve bunu sürdürülebilir kılmak her açıdan oldukça zor bir uğraştır. Bu bağlamda, yayın kalitesini tutturma, uluslararası yayın standartları, yayın maliyetleri, yazar-editör-hakem süreçleri, bilimsel alana etki düzeyi gibi konularda karşılaşılan sorunları çözmek kolay değildir.

1991 yılında kurulan Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği'nin (ÜNAK) resmi yayın organı olan *Bilgi Dünyası* dergisi, 2000 yılından bu yana aralıksız olarak "yılda iki" sıklıkla yayımlanan uluslararası nitelikte hakemli bir süreli yayındır. *Bilgi Dünyası* dergisinde üniversite ve araştırma kütüphaneleri ağırlıklı olmak üzere, bilginin, bilgi hizmetleri, bilgi ve belge yönetimi konuları ve ilişkili alanlarda Türkçe ya da İngilizce özgün makaleler, kişisel görüşler, bilgi merkezleri tanıtımı, kitap eleştirileri, haberler ve mesleki toplantı duyuruları yayımlanmaktadır. (*Bilgi Dünyası*, 2019)

Bilgi Dünyası dergisi 2002 yılında *Ulrich's Periodicals Directory*'de listelenmesi için başvuruda bulunmuş, 2003 Ağustos ayında *ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanına* kabul edilmiş, 2003 yılında da *Library and Information Science Abstracts*'da (LISA) dizinlenmeye başlamıştır (Bahşişoğlu, Duran ve Yıldızeli, 2007, s. 83). Dergi günümüzde de *Index Copernicus*, *EBSCO Host* gibi veri tabanlarında da dizinlenmekte olup, ISI atıf veri tabanı için değerlendirme sürecindedir. *Bilgi Dünyası* açık erişimli bir dergi olma özelliğini de taşıyarak, **DOAJ** kısaltmasıyla bilinen **Directory of Open Access Journals** ve **E-LIS (E-Prints in Library and Information Science)**'te yer almaktadır. 2013 yılından itibaren ise *Bilgi Dünyası* dergisi **ASOS Index** ve **AraştırmaX** indekslerinde dizinlenmeye başlamış; **SCOPUS** veri tabanına da dizinlenmek üzere kabul edilmiştir. Bunun yanı sıra yayımlanmış tüm sayılara dergi web sayfası üzerinden erişilebilmektedir (*Bilgi Dünyası*, 2019; 2019a; 2019b).

Bu çalışmada *Bilgi Dünyası* dergisi için bugüne kadarki 20 yıllık süre (2000-2019) kapsamında makale sayısı, yazar sayısı ve konusal değişim açılarından kısa bir niceliksel değerlendirme yapılacaktır. Böyle bir değerlendirme söz konusu derginin değişim/gelişim eğrisine yönelik bir profil çizmede yardımcı olabilecektir. Benzer bir çalışmayı Taşkın ve Çakmak (2010) derginin ilk on yıllık dönemi için yapmışlar ve bazı

sonuçlara ulaşmışlardır. Anılan yazarların bu çalışmalarında belirli dergilere yönelik olarak dünyada ve Türkiye’de yapılan önceki çalışmaları içeren bir literatür özeti de yer almaktadır. Buna göre Türkiye’de bilgi ve belge yönetimi alanının en köklü iki dergisi olan *Türk Kütüphaneciliği* ve *Bilgi Dünyası* dergilerine yönelik olarak bibliyometrik değerlendirme niteliğinde yapılan başlıca çalışmalar Tonta (2002); Bahşişoğlu, H.K., Duran, Z.C. ve Yıldızeli, A. (2007); Atılğan, Atakan ve Bulut (2008) ile Taşkın ve Çakmak (2010)’ın çalışmalarıdır.

Bu çalışmada 2000-2019 yılları arası yirmi yıllık dönem için *Bilgi Dünyası* dergisi ile ilgili olarak makale, yazar ve konu unsurları açısından elde edilen sayısal nitelikli verilere dayanarak bazı sonuçlara ulaşılmaya çalışılacak ve önerilerde bulunulacaktır.

Çalışmanın Amacı, Kapsamı ve Yöntemi

Bu çalışmanın amacı, *Bilgi Dünyası* dergisinin 2000-2019 dönemi itibarıyla makale, yazar ve konu açılarından niceliksel bir değerlendirmesini yapmaktır. Dolayısıyla söz konusu dönem kapsamında çalışmanın temel soruları şöyledir:

1. *Bilgi Dünyası* dergisinde yayımlanan makale, görüş ve eleştiri-tanıtım yazılarının yıllara göre niceliksel değişimi nasıl olmuştur?
2. *Bilgi Dünyası* dergisinde yayımlanan makale, görüş ve eleştiri-tanıtım yazarlarının sayısal dağılımı nasıldır?
3. *Bilgi Dünyası* dergisinde yayımlanan makalelerin konu içerikleri yıllara göre nasıl bir değişim göstermiştir?

Çalışma kapsamına derginin 2000-2019 yılları arasında yayımlanan toplam 40 sayısı alınmıştır. Çalışmada 40 sayıda yer alan 229 hakemli makale, 97 kişisel görüş, 88 eleştiri-tanıtım yazısı ve 22 diğer çalışmalar (arşiv kayıtlarından, toplantı bildirimleri, haberler, mesleki toplantılar, dizin) olmak üzere toplam 436 yayın incelenmiştir. Çalışma için sayısal verilerin elde edilmesinde derginin arama motoru (<http://bilgidunyasi.xyz/index.php/bd/search>) da kullanılmış ancak sonuçlar açısından karşılaşılan kimi hatalar ve tutarsızlıklar nedeniyle arama motoru sonuçları esas alınmamış, veriler yazıların tarafımızdan incelenmesi ile oluşturulmuştur.^{1*}

Çalışmada hakemli makalelerin konu analizi için kullanılan dizin terimleri de tarafımızdan belirlenmiştir. Ana konuyu yansıtması yaklaşımı ile hakemli makaleler 1-3 arası terimle dizinlenmiştir. Kişisel görüş, tanıtım-eleştiri ve diğer yazılar için konu analizi/dizinleme yapılmamıştır.

1 *Bilgi Dünyası* dergisinin 2000 ve 2001 yılları sayıları web sayfasında yer almamaktadır. Dolayısıyla derginin arama motoru ile yapılacak aramalarda elde edilecek sayılar bizim bulduğumuz sayılar ile uyuşmayabilir.

Ortak yazarlı makalelerde yer alan her yazara makale sayısı ayrı ayrı eklenmiştir. Bir başka deyişle, yazarların makale sayıları hem tek başına hem de ortak yazarlı çalışmaları içermektedir. Aynı yazarın farklı adları en çok kullanılan adda toplanmıştır.

Çalışmanın tablo ve grafikleri Excel programı üzerinden elde edilmiştir.

Bulgular ve Değerlendirme

Araştırmmanın bu bölümünde *Bilgi Dünyası* dergisinin 2000-2019 yılları arasında yayımlanan 40 sayısında yer alan hakemli makale, kişisel görüş, eleştiri-tanıtım yazısı ve diğer çalışmaların (rapor, toplantı bildirisi, arşiv belgesi vb.) incelenmesi ile elde edilen sayısal veriler sunulacak ve değerlendirilecektir. Değerlendirme, "yayın sayılarının yıllara göre dağılımı", "en çok yayın yapan yazarların yayın türlerine göre dağılımı", "en çok yayın yapan yazarların kurumsal dağılımı" ve "yayınların yıllara göre konusal dağılımı" başlıkları altında yapılacaktır.

***Bilgi Dünyası*'nda Yayımlanan Çalışma Türlerinin Yıllara Göre Dağılımı (2000-2019)**

Bilgi Dünyası dergisinin 2000-2019 yılları arası dönemde yayımlanan çalışma sayılarının yıllara göre değişimini gösteren tablo (Tablo 1) aşağıdadır.

Tablo 1'e göre *Bilgi Dünyası* dergisinde 2000-2019 yılları arasındaki 20 yıllık dönemde 229 hakemli makale, 97 kişisel görüş, 88 eleştiri-tanıtım yazısı ve 22 diğer yazılar (arşiv kayıtları, toplantı bildirimleri, haberler, mesleki toplantılar, dizin) olmak üzere toplam 436 yazı yayımlanmıştır. Yazıların yarısından çoğunu hakemli makaleler (%52,5) oluşturmakta, bunu sırasıyla görüşler (%22,2), tanıtım-eleştiri (%20,1) ve diğer yazılar (%5) izlemektedir. Toplam sayı itibarıyla *Bilgi Dünyası* dergisinde bu dönemde dört farklı kategoride yıllık ortalama 22 yazı yayımlandığı anlaşılmaktadır.

Hakemli makalelerin diğer yayın türlerine göre en yüksek orana (%92,9) ulaştığı yıl 2015, en düşük oranda (%23,8) kaldığı yıl ise 2002 yılıdır. En çok hakemli makale yayımlanan yıl 2012 (21 yazı) ve en az yayımlanan yıl ise 2002 (5 yazı) olmuştur. 20 yıllık dönem içinde yayımlanan yıllık ortalama hakemli makale sayısı 11'dir. Derginin yılda iki sayı çıkardığı göz önüne alındığında sayı başına ortalama hakemli makale sayısı ise 5,5'tir.

Bilgi Dünyası dergisinde hakemli makale türünden sonra en çok yayımlanan yazı türü "görüşler"dir. Dergide 20 yılda toplam 97 görüş yazısı yer almıştır. Yıllık ortalama görüş sayısı 5, sayı başına ortalama ise 2,5'tir.

Tablo 1. *Bilgi Dünyası*'nda Yayımlanan Çalışma Türlerinin Yıllara Göre Dağılımı (2000-2019)

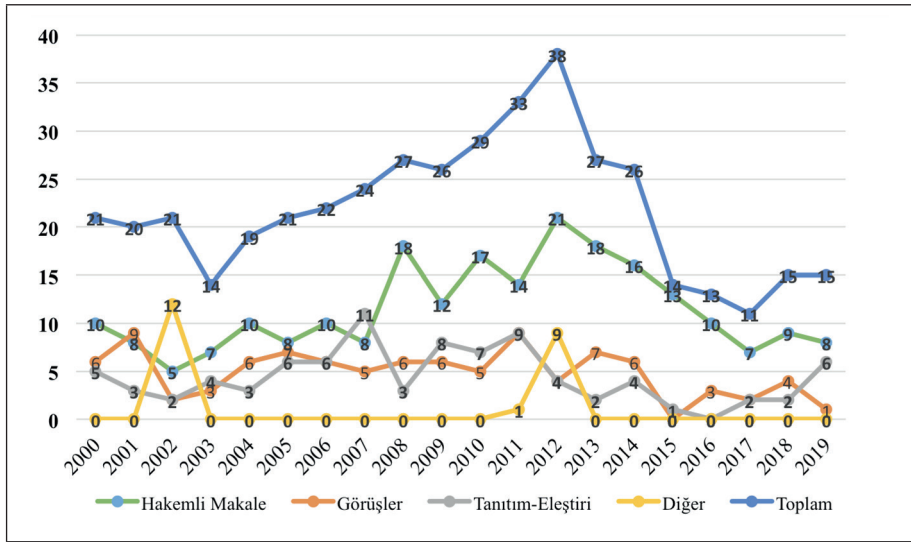
Yıllar	Hakemli Makale		Görüşler		Tanıtım- Eleştiri		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
2000	10	47,6	6	28,6	5	23,8	0	0,0	21	100
2001	8	40,0	9	45,0	3	15,0	0	0,0	20	100
2002	5	23,8	2	9,5	2	9,5	12	57,1	21	100
2003	7	50,0	3	21,4	4	28,6	0	0,0	14	100
2004	10	52,6	6	31,6	3	15,8	0	0,0	19	100
2005	8	38,1	7	33,3	6	28,6	0	0,0	21	100
2006	10	45,5	6	27,3	6	27,3	0	0,0	22	100
2007	8	33,3	5	20,8	11	45,8	0	0,0	24	100
2008	18	66,7	6	22,2	3	11,1	0	0,0	27	100
2009	12	46,2	6	23,1	8	30,8	0	0,0	26	100
2010	17	58,6	5	17,2	7	24,1	0	0,0	29	100
2011	14	42,4	9	27,3	9	27,3	1	3,0	33	100
2012	21	55,3	4	10,5	4	10,5	9	23,7	38	100
2013	18	66,7	7	25,9	2	7,4	0	0,0	27	100
2014	16	61,5	6	23,1	4	15,4	0	0,0	26	100
2015	13	92,9	0	0,0	1	7,1	0	0,0	14	100
2016	10	76,9	3	23,1	0	0,0	0	0,0	13	100
2017	7	63,6	2	18,2	2	18,2	0	0,0	11	100
2018	9	60,0	4	26,7	2	13,3	0	0,0	15	100
2019	8	53,3	1	6,7	6	40,0	0	0,0	15	100
Genel Toplam	229	52,5	97	22,3	88	20,2	22	5,0	436	100
Yıllık Ortalama	11		5		4		1		22	
Sayı Ortalaması	5,5		2,5		2		0,5		11	

Dergide sayısal toplam açısından üçüncü sırada yer alan yazı türü "tanıtım-eleştiri" yazılarıdır. Bu dönemde bu türde toplam 88 yazı yayımlanmıştır. Buna göre tanıtım-eleştiri yazılarında yıllık ortalama 4,4 ve sayı ortalaması ise 2.3'dir.

Bilgi Dünyası dergisinde "arşiv kayıtlarından", "haberler", "mesleki toplantılar", "dizin" ve "toplantı bildirileri" başlıkları altında verilen ve bizim "diğer" başlığı altında topladığımız yazı sayılarına bakıldığında 20 yıllık dönemde toplam 22 yayın yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu türde yayınların olduğu sadece 3 yıl (2002, 2011 ve 2012) bulunmaktadır.

Derginin yazı sayılarına genel olarak bakıldığında son üç yılda diğer yıllara göre daha az sayıda yazıyla oluşmuş dengeli bir gidiş (7-8-9) görülmektedir.

Bilgi Dünyası dergisinde yer alan her türde ve toplamdaki yazı sayılarında yıllara göre söz konusu olan değişim aşağıda verilen şekilde (Grafik 1) daha iyi görülebilir.

Grafik 1. *Bilgi Dünyası* dergisinde yayımlanan çalışma türlerinin yıllara göre dağılımı (2000-2019).

Grafik 1'e göre, yıllar arasında en dengesiz değişimin hakemli makale sayılarında ve genel toplamda söz konusu olduğu anlaşılmaktadır. Hakemli makale sayısının yıllara göre çok dengeli bir değişim gösteremediğinin bir örneği 2007-2009 yıllarıdır. Buna göre 2007 yılında 8 olan yıllık hakemli makale sayısı 2008'de 18'e çıkmış, sonraki yıl (2009) ise yeniden 12'ye düşmüştür. Bu sayısal değişim kuşkusuz büyük ölçüde yazarlardan gelen ve hakem sürecinden geçmeyi başaran yazı sayısı ile ilgilidir. Derginin son üç yılında hakemli makale sayısı açısından dengeli bir sayısal değişim görülmekte ancak bu yıllarda sayı başına düşen ortalama hakemli makale sayısının diğer yıllara göre bir hayli düşük olduğu (4-5 yazı) göze çarpmaktadır.

Grafik 1 incelendiğinde, bir yılda en çok yayımlanan "görüş" sayısı 9 olurken (2001 ve 2011) hiç görüş yazısı olmayan (2015) ya da sadece 1 olan yıl (2019) da bulunmaktadır. Şekil 1'de "eleştiri-tanıtım" türünü gösteren çizgiye bakıldığında 2013 yılından itibaren genel bir düşüşün olduğu anlaşılmaktadır. Ancak her iki türde de ele alınan dönem itibariyle genel toplam ve hakemli makale türü sayısına göre daha dengeli/az zikzaklı bir değişimin olduğu söylenebilir.

Bilgi Dünyası dergisine tüm yazı türleri açısından bakıldığında, toplamda en çok yayının (38) yapıldığı yılın 2012 ve en az toplam yayının (11) yer aldığı yılın ise 2017 olduğu görülmektedir.

Grafik 1 genel olarak değerlendirildiğinde, yıllar itibarıyla hakemli makale türünün ağırlıkla 5-10 bandında, görüş, tanıtım-eleştiri ve diğer türdeki yazıların ise çoğunlukla 0-5 bandında yer aldığı söylenebilir. Genel toplam çizgisinin ise 15-40 bandında gidip geldiği anlaşılmaktadır. Bu anlamda en büyük değişimin/dengesizliğin genel toplam sayılarında olduğu görülmektedir.

Bilgi Dünyası'nda En Çok Yayın Yapan Yazarların Yayın Türlerine Göre Dağılımı (2000-2019)

Bilgi Dünyası dergisinin 2000-2019 yılları arası 20 yıllık yayın döneminde en çok yayın yapan 10 yazarın yayın sayılarına göre dağılımını gösteren tablo (Tablo 2) aşağıdadır.

Tablo 2. *Bilgi Dünyası'nda En Çok Yayın Yapan Yazarların Yayın Türlerine Göre Dağılımı (2000-2019)^{2*}*

Yazar adı	Hakemli makale	Görüşler	Tanıtım-Eleştiri	Toplam
	Sayı	Sayı	Sayı	Sayı
Bülent Yılmaz	20	0	15	35
Özgür Külcü	18	1	0	19
Umut Al	15	1	0	16
H. İnci Önal	10	0	0	10
Nazan Ö. Uçak	9	0	2	11
Mesut Kurulgan	7	0	0	7
Tolga Çakmak	6	1	1	8
Nevzat Özel	5	0	7	12
Hakan Anameriç	5	1	1	7
Mustafa Sağsan	5	1	0	6
S. Serap Kurbanoğlu	5	0	0	5
Türkay Henkoğlu	5	0	0	5
Metin Turan	5	0	0	5

Tablo 2'den elde edilen verilere göre, incelenen dönemde en çok hakemli makalesi (20) yayınlanan yazar Bülent Yılmaz'dır. Hakemli makale türünde en çok yayın yapan ilk beş sırada yer alan diğer yazarlar sırasıyla Özgür Külcü (18), Umut Al (15), H. İnci Önal

2 En çok yayın yapan ilk 10 yazar alınmıştır. Sıralama hakemli makale sayısı esas alınarak yapılmıştır. 10. sırada aynı sayıda hakemli makale yayını yapan yazarların tümü toplam yayın sıralamasına göre alınmıştır.

(10) ve Nazan Ö. Uçak'tır (9). Tablodaki grup içinde her üç kategoride de yayını bulunan yazarlar Tolga Çakmak ve Hakan Anameriç'tir. Hakemli makale sayısı itibarıyla ilk 10 sırada yer alan yazarlardan 5'inin diğer yayın türlerinde yazısı bulunmamaktadır.

Her kategoride ve toplamda en çok yayın yapan ilk 10 yazar sıralamasını ayrıntılı biçimde gösteren tablo (Tablo 3) aşağıdadır.

Tablo 3. *Bilgi Dünyası*'nda En Çok Yayın Yapan Yazarların Yayın Türlerine Göre Dağılımı (2000-2019)^{3*}

En çok yayın yapan hakemli makale yazarları		En çok yayın yapan görüş yazarları		En çok yayın yapan tanıtım-eleştiri yazarları		Toplamda en çok yayın yapan yazarlar	
Yazar	Yayın Sayısı	Yazar	Yayın Sayısı	Yazar	Yayın Sayısı	Yazar	Yayın Sayısı
Bülent Yılmaz	20	Alan Gilchrist	4	Bülent Yılmaz	15	Bülent Yılmaz	35
Özgür Külcü	18	Muharrem Yılmaz	2	Nevzat Özel	7	Özgür Külcü	19
Umut Al	15	Güssün Güneş	2	Muharrem Yılmaz	6	Umut Al	16
H. İnci Önal	10	Kasım Binici	2	Aytaç Yıldızeli	4	Nevzat Özel	12
Nazan Ö. Uçak	9	Ömer Dalkıran	2	M. Tayfun Gülle	3	Nazan Ö. Uçak	11
Mesut Kurulgan	7	Özden Demircioğlu	2	Alev Ayaokur	3	H. İnci Önal	10
Tolga Çakmak	6	Beyhan Karpuz	2	Nazan Özenç Uçak	2	Muharrem Yılmaz	9
S. Serap Kurbanoglu	5	Pervin D. Bezirci	2	Şahika Eroğlu	2	Tolga Çakmak	8
Mustafa Sağsan	5	Goodluck Ifijeh	2	Mehmet Boz	2	Mesut Kurulgan	7
Hakan Anameriç	5	Oyeronke Adebayo	2	Güssün Güneş	2	Hakan Anameriç	7
Nevzat Özel	5			Ömer Dalkıran	2	Mustafa Sağsan	6
Türkay Henkoğlu	5			Özhan Sağlık	2	Şahika Eroğlu	6
Metin Turan	5			Remziye Yılmaz	2		
				Ender Ünlü	2		
				Canan Ergün	2		

Tablo 3 verilerine göre, bir önceki tabloda da belirtildiği üzere, hakemli makale kategorisinde en çok yayın yapan yazar Bülent Yılmaz'dır (20). Söz konusu yazar aynı zamanda "tanıtım-eleştiri" türünde (15) ve genel "toplam yayın sayısı" (35) itibarıyla de ilk sırada yer almaktadır. Hakemli makale sıralamasında ikinci sırada yer alan Özgür Külcü aynı zamanda "toplam yayın sayısı" açısından da ikinci sırada görünmektedir. Tanıtım-eleştiri kategorisinde ikinci sırada Nevzat Özel (7) ve üçüncü sırada ise Muharrem Yılmaz (6) bulunmaktadır. Toplam yayın sıralamasında üçüncü sırada Umut Al (16) yer almaktadır. İlk üç sırada en çok "görüş" yazısı yazan yazarlar ise sırasıyla Alan Gilchrist (4), Muharrem Yılmaz (2) ve Güssün Güneş (2)'tir.

3 Her türde en çok yayın yapan ilk 10 yazar alınmıştır. 10. sırada aynı sayıda yayın yapan yazarların tümü alınmıştır.

“Görüş” ve “tanıtım-eleştiri” türlerinin ilk on sırasında görülen sayıların “hakemli makale” kategorisine göre çok daha düşük olduğu da dikkati çekmektedir.

Bu çalışma için toplanan ancak ilk on sıralaması yapıldığından Tablo 2 ve Tablo 3’te yansıtılmayan verilere göre, 2000-2019 yılları arası 20 yıllık dönemde *Bilgi Dünyası* dergisinde hakemli makale, görüş, tanıtım-eleştiri ve diğer yazılar kategorilerinde yayın yapan toplam yazar sayısı 360, hakemli makale yazar sayısı ise 242’dir.

Bilgi Dünyası dergisinin 2000-2019 yılları arası döneminde en çok hakemli makale yazan yazarların çalıştıkları kurumları gösteren tablo (Tablo 4) aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4. *Bilgi Dünyası*’nda En Çok Yayın Yapan Yazarların Çalıştıkları Kurumlar (2000-2019)^{4*}

Yazar adı	Çalıştığı Kurum
Bülent Yılmaz	Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
Özgür Külcü	Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
Umut Al	Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
H. İnci Önal	Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
Nazan Ö. Uçak	Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
Mesut Kurulgan	Anadolu Üniversitesi Yaygın Öğretim Bölümü
Tolga Çakmak	Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
S. Serap Kurbanoglu	Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
Mustafa Sağsan	Yakın Doğu Üniversitesi Bilgi Yönetimi Araştırmaları Merkezi
Hakan Anameriç	Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
Nevzat Özel	Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
Türkay Henkoğlu	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü
Metin Turan	Türkiye Kalkınma Bankası

Tablo 4 verilerine göre, *Bilgi Dünyası* dergisinin çalışmada incelenen dönem itibariyle en çok yayın yapan 10 yazarından 7’si Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü’nde öğretim üyesidir. Bu sıralamada 2 öğretim üyesi Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü’nde, 1 öğretim üyesi Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yaygın Öğretim Bölümü’nde, 1 öğretim üyesi Yakın Doğu Üniversitesi Bilgi Yönetimi Araştırmaları Merkezi’nde, 1 öğretim üyesi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü’nde ve 1 yazar da (Metin Turan) Türkiye Kalkınma Bankası’nda çalışmaktadır. En çok yayın yapan 10 yazarın (13) sadece bir tanesinin akademi dışından oluşu dikkat çekmektedir.

4 En çok yayın yapan ilk 10 yazar alınmıştır. 10. sırada aynı sayıda yayın yapan yazarların tümü alınmıştır.

Bilgi Dünyası'nda Yayımlanan Hakemli Makalelerin Yıllara Göre Konusal Dağılımı (2000-2019)

Bilgi Dünyası dergisinin 2000-2019 yılları arasında yayımlanan 40 sayısında yer alan hakemli makalelere (toplam 229 makale) konu başlığı verilerek içerik (konu) analizi yapılmıştır. Aşağıdaki tabloda (Tablo 5) görüleceği üzere, verilen konu başlıkları (dizin terimleri) yıllara göre sıralanmıştır. Her hakemli makale 1-3 arası terimle dizinlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 5. *Bilgi Dünyası'nda Yayımlanan Hakemli Makalelerin Yıllara Göre Konusal Dağılımı (2000-2019)*

Yıllar	Konular
2000	İnternet-Telif Hakları-Elektronik Yayıncılık-Çocuk Yayınları-Bilgi Erişim-Akademik Bilgi Ağı-Araştırma Yöntemleri-Okuma Alışkanlığı-Üniversite Kütüphaneleri-Web Sitesi
2001	Bilgi Okuryazarlığı-Okul Kütüphaneleri-Kütüphane Hizmetleri-Terminoloji-Dewey Onlu Sınıflama Sistemi-Çocuk Kitapları-Üstveri-Bibliyografik Denetim-Elektronik Kaynaklar
2002	Üniversite Kütüphaneleri-İnternet-Bilgi Erişim-Veritabanları-Örgütsel Bilgi Yönetimi
2003	Elektronik Kaynaklar-Veri Tabanları-Bilgi Okuryazarlığı-Tıp Kütüphaneciliği-Elektronik Danışma Hizmetleri-Tıpta Bilgi Yönetimi-Akademik Dergiler
2004	Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümleri-Atf Analizi-Bilgi Ekonomisi-Bilgi Politikaları-Bilgi Toplumu-Okuma Alışkanlığı-Kütüphaneciler-Öz Yeterlilik-Basım Tarihi-Bilgi Edinme Hakkı-Elektronik Dergiler-Bilgibilim-Araştırma Yöntemleri
2005	Elektronik Belge Yönetimi-Bilgi Sistemleri-Belge Yönetimi-Bilgi Teknolojileri-Bilgi Erişim-Bilgi Teknolojileri-Okul Kütüphaneleri-Derme Geliştirme-Bilginin Maliyeti
2006	Basımcılık Tarihi-Bilgi Politikası-Bilgi Ekonomisi-İstatistik Bilgi Sistemi-Kataloglama-Halk Kütüphaneleri-Bilgibilim-Belge Yönetimi-Müzeler-Diplomatik Analiz Yöntemi
2007	Üniversite Kütüphaneleri-Bilgi Hizmetleri-Bilgi Sistemleri-Derleme Çalışmaları-Okuma Alışkanlığı-Kütüphane Kullanma Alışkanlığı-Belge Yönetimi-Kurumsal Bilgi
2008	Elektronik Kitaplar-Bilgi Kullanıcıları-Dergiler-Breadford Yasası-Enformasyon Bilimi-Arama Motorları-Ontolojik Arama-Sınıflama-Web-Kitaplar-Bibliyometri-Bilgi Arama Davranışları-Tıp Kütüphaneciliği-Belge Yönetimi-Okuma Alışkanlığı-Arşivleme-Halk Kütüphaneleri
2009	Atf Analizi-Bilgi-Belge Yönetimi-Bilgi Liderliği-Halk Kütüphaneleri-Elektronik Oyun-Öğrenme-İnternet-Kütüphane Yönetimi-Bilgi Ekonomisi-Belge Yönetimi
2010	Arşivcilik-Belge Yönetimi-Kütüphaneciler-İş Doyumu-Halk Kütüphaneleri-Yaşamboyu Öğrenme-Kurumsal Açık Arşiv-Sosyal Sermaye-Enformasyon-Kütüphanelerde Performans Ölçümü-Elektronik Kütüphane-Bilgi Toplumu-Belge Yönetimi-Bibliyometri-Atf Analizi-Elektronik Hastane Bilgi Sistemleri-Bilgi Arama Davranışları-Belge Yönetimi-Düşünce Özgürlüğü
2011	Elektronik Belge Yönetimi-Atf Dizinleri-Çevrimiçi Kataloglar-Bilgi Politikası-Kurumsal Bilgi Yönetimi-Elektronik Belge Analizi-Elektronik Belgelerin Arşivlenmesi-Koleksiyon Yönetimi-Bilimsel İletişim-Kurumsal İçerik Yönetimi-Akademik Kütüphaneler-Kütüphaneci Eğitimi-Mentorluk-Arşiv Hizmetleri-Coğrafik Bilgi Sistemleri

Tablo 5 devam

2012	Folksonomi-Semantik Web-Bilim-Teknoloji Politikaları-Enformasyon Yönetimi-Engelliler-Bilgi Erişim-Bilgi Güvenliği-Okul Kütüphaneleri-Bibliyometri-Atıf Analizi-Endüstriyel Enformasyon-Bilgi Yönetim Sistemleri-Bilgi Güvenliği-RDA-Dijitalleştirme-Efemera-Kurumsal İçerik Yönetimi-Okuma Tutumları-Elektronik Belge Yönetimi-Tıp Kütüphaneciliği-Arşiv Hizmetleri-Bilgi Edinme Ve Mahremiyet
2013	Açık Ders Malzemeleri-Düşünce Özgürlüğü-Tıpta Bilgi Arama Davranışları-Bulut Bilişim-Bilgi Güvenliği-Ödünç Verme Hizmetleri-Kullanıcı Memnuniyeti-E-Kaynaklar-Düşünce Özgürlüğü-Arşiv Hizmetleri-Belge Yönetimi-Bilgi Okuryazarlığı-Okuma Alışkanlığı-Okul Kütüphaneleri-Kurumsal Bilgi Sistemleri-Kavram Haritalama-Kalite Yönetimi-E-Kaynakların Yönetimi
2014	Bilgi Güvenliği-Bilgi Okuryazarlığı-Bulut Bilişim-Danışma Hizmetleri-Elektronik Belge Yönetim Sistemleri-Arşivci Nitelikleri-Bilgi Erişim Hakkı-Engelliler-Bilgi Arama Davranışları-Bilgi Yönetimi-Telif Hakları-Elektronik Belge Yönetimi-Arşivleme-Okuma Alışkanlığı-Kitap
2015	Bilgi Profesyonelliği-Rda-Üniversite Kütüphaneleri-Bilgi Güvenliği-Düşünce Özgürlüğü/İnternet-Okul Kütüphaneleri-Bilgi Okuryazarlığı-El Yazmalarının Düzenlenmesi-Elektronik Belge Yönetimi-Sosyal Sermaye-Kütüphaneler-Havalandırma/Kütüphane-Bibliyometri
2016	Sporda Bilgi Yönetimi-Özel Arşivler-Bilişim Teknolojileri-Dijital Telif Hakları-Dijitalleştirme-Bilgi Teknolojileri-Bilgi Davranışları-Sistem Analizi-Bilgi Arama Stratejileri-İnternet-Üniversite Kütüphaneleri-Sosyal Medya Politikaları-Bilgi Okuryazarlığı-Danışma Hizmetleri
2017	Atıf Analizleri-Dijitalleştirme-İntihal-Bilgi Okuryazarlığı-Bilgi Arama Davranışları-Bilgi İşleme-Üçüncü Mekân/Kütüphane
2018	Belge Yönetimi-Açık Devlet Verisi-Kütüphane Web Sitesi-Oyuncak Kütüphanesi-Atıf Analizi-Dijital İnsani Bilimler-Yeşil Kütüphane-İntihal-Yağmacı Dergiler
2019	Halk Kütüphaneleri-Derme Geliştirme-Yaşamboyu Öğrenme-Bilgi Okuryazarlığı-Yönetim Bilişim Sistemleri-Okuma Alışkanlığı-Açık Arşivler-Akademik Kütüphanecilik-Kütüphane Bilimi-Endüstri 4.0

Tablo 5 verilerine bakıldığında, hakemli makalelerin konuları yıllara göre belirli ölçüde değişiklik göstermekle birlikte, bazı konuların varlığını incelenen dönem boyunca koruduğu anlaşılmaktadır. Okuma alışkanlığı, belge yönetimi, arşivcilik, bilgi okuryazarlığı gibi konuların dönem boyunca işlendiği görülmektedir. Elbette, açık arşivler, Endüstri 4.0, yeşil kütüphane, yağmacı dergiler, intihal, dijitalleştirme gibi son dönemlerde ortaya çıkan konular doğal olarak son yılların makalelerinde görülmektedir. Genel olarak kütüphane türlerine, onların belirli boyutlarına ilişkin çalışmalar da dönem boyunca hemen hemen her yıl ele alınan makale konuları arasında yer almaktadır. Son yıllarda makalelerde görülen popüler konular arasında bibliyometri, atıf analizleri gibi sayısal analiz konuları da bulunmaktadır. Dergide yıllara göre izlenen konusal değişim bu alandaki yeni konu, kavram ve literatüre bağlı olmakla birlikte, hakemli makale yazarların çalışma ve uzmanlık alanlarının etkisinin belirleyici olduğu söylenebilir. Önceki bölümde en çok hakemli makale yazarların uzmanlık alanları incelenirse, konusal dağılım ile yazarların çalışma alanları arasında ciddi bir ilişkinin olduğu görülecektir.

Hakemli makalelerde incelenen dönem boyunca en çok hangi konuların ele alındığını gösteren Tablo 6 ve dönemin konu ağırlığını kelime bulutu biçiminde haritalayan Şekil 1 aşağıdadır.

Tablo 6. *Bilgi Dünyası*'nda Yayımlanan Yayınların Konusal Dağılımı (2000-2019)

Konular	Sayı
Belge Yönetimi	11
Elektronik Belge Yönetimi	8
Bilgi Okuryazarlığı	8
Okuma Alışkanlığı	8
Arşivcilik	7
Üniversite Kütüphaneleri	7
Atıf Analizi	6
Bilgi Sistemleri	6
Halk Kütüphaneleri	5
Bilgi Arama Davranışları	5
Bilgi Güvenliği	5
Okul Kütüphaneleri	5
Bilgi Erişim	5
Düşünce Özgürlüğü	4
İnternet	4
Bibliyometri	4
Kurumsal İçerik Yönetimi	3
Web Sitesi	3
Kataloglama	3
Dijitalleştirme	3
Elektronik Kaynaklar	3
Tıp Kütüphaneciliği	3
Bilgi Ekonomisi	3
Bilgi Politikaları	3
Kütüphaneciler	3
Bilgi Teknolojileri	3
Derme Geliştirme	3
Telif hakları	3

Tablo 6 verilerine göre, 2000-2009 yılları arasında *Bilgi Dünyası* dergisinde üç ve daha fazla sıklıkta işlenen konular listesinin ilk beş sırasında “belge yönetimi”, “okuma alışkanlığı”, “bilgi okuryazarlığı”, “arşivcilik” ve “üniversite kütüphaneleri” görülmektedir. “Atıf analizleri” ve “bilgi sistemleri” de sıkça ele alınan konular arasındadır. Halk kütüphaneleri, bilgi arama davranışları, bilgi güvenliği, okul kütüphaneleri ve bilgi erişim sayı olarak ilk 10 sırada işlenen konulardandır. Bilindiği gibi, *Bilgi Dünyası* dergisi Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği (ÜNAK)’nin resmi yayınıdır. Derginin 20 yıllık yayın yaşamı boyunca bir ülkenin en önemli ve lider araştırma kütüphanesi sayılan ulusal (milli) kütüphanesi ile ilgili hiç hakemli makalenin olmaması olumsuz anlamda dikkat çekici bir durumdur.

Şekil 1. *Bilgi Dünyası*'nda yayımlanan yayınlarının konusal dağılım bulutu (2000-2019)

Tablo 6'da yer alan sayısal verilerin görselleştirilmiş biçimi olan Şekil 1 *Bilgi Dünyası* dergisinin 2000-2019 yılları arası konu dağılımının fotoğrafı niteliğindedir. Görüldüğü gibi, kelime bulutunda göze çarpan başlıca konular belge yönetimi, okuma alışkanlığı, arşivcilik, elektronik belge yönetimi, bilgi okuryazarlığı, atıf analizi gibi konulardır. Diğer ağırlıklı konular arasında bilgi güvenliği, internet, kataloglama, üniversite kütüphaneleri, halk kütüphaneleri gibi konular yer almaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Gerçekleştirilen çalışmada sunulan bulgulara dayanarak incelenen dönem (2000-2019) itibarıyla elde edilen sonuçları şöylece sıralayabiliriz:

1. *Bilgi Dünyası* dergisi 229 hakemli makale, 97 görüş, 88 tanıtım-eleştiri ve 22 diğer türde yazı olmak üzere toplam 436 yayın ile Türkiye'nin kütüphanecilik (bilgi yönetimi) alanında çok ciddi düzeyde bir literatür üretmiştir.
2. *Bilgi Dünyası* dergisi 242'si hakemli makale yazarı olmak üzere toplam 360 yazara/bilim insanına yayın yapma olanağı yaratmıştır. Bir başka deyişle, derginin ciddi sayıda ve nitelikte bir yazar listesi/havuzu oluşmuştur.
3. *Bilgi Dünyası* dergisi gerek yazar gerekse yayın sayısı ile kütüphanecilik alanındaki bilimsel bilginin kullanılmasına ve böylece toplumsallaşmasına, yayılmasına ve paylaşılmasına aracılık etmiştir.
4. Dergide yer alan yayın sayısında yıllara göre artış ve azalışlar biçiminde bazen sınırlı bazen büyük denilebilecek dalgalanmalar olmuştur.
5. Yıllık yayın sayısındaki artış ya da azalışlarda dergiye gönderilen makale sayısı, derginin yayın politikasındaki değişiklikler, uluslararası yayın standartları gibi etkenlerin etkili olduğu düşünülebilir.
6. Dergide kütüphanecilik dışı alanlardan bilim insanlarının da yayın yaptığı görülmüş ve bu kütüphaneciliğin disiplinlerarası niteliği ile uyumlu olması açısından olumlu bir durum olarak değerlendirilmiştir.
7. Dergide az da olsa Türkiye dışındaki ülke adresli yazıların bulunduğu görülmüştür. Nitelikli bilimsel bir dergi için uluslararasılık açısından bu durum da bir gerekliliktir.
8. *Bilgi Dünyası* dergisinde yer alan hakemli makalelerin konuları yıllık ve dönemsel olarak büyük ölçüde yazarlarının uzmanlık alanları ile bağlantılı olarak değişmektedir. Bu nedenle bazı konular 20 yıllık dönem boyunca dergide yer almayı sürdürmüştür. Ancak kütüphanecilik alanındaki bilimsel gelişme ve değişimler de çalışılan uzmanlık alanlarında ve dolayısıyla makale konularında değişimlere neden olmuştur.

Bilgi Dünyası dergisi önümüzdeki yıllarda da yayın yaşamını sürdürecektir. Bu çerçevede araştırma sonuçlarına dayanarak bazı önerilerde bulunulabilir.

- Dergi özellikle hakemli makale türünde yıllık yayın ortalamasını artırma yönünde çabaya girebilir. Ancak bu çaba yayın niteliğini düşürmeden sürdürülmelidir. Ayrıca yayın sayılarındaki dengesiz artış ve azalışlar da irdelenmeli, derginin yıllık ortalama yazı sayısı belirli bir banda oturtulmaya çalışılmalıdır.
- Dergide bugüne kadar yazısı çıkmış yazarlardan belirli aralıklarla dergi hakkında geri bildirimler ve öneriler alınmalıdır. Dergiye ilişkin bu tür değerlendirme süreçleri dijital ve yüz yüze toplantılar ile de gerçekleştirilmelidir.

- Derginin yazar-editör-hakem süreçlerinde her açıdan duyarlı ve dikkatli davranmanın önemi hiçbir zaman göz ardı edilmemelidir.
- Dergi önemli zamanlarda ve konularda özel sayılar da yayımlayabilmelidir.
- Derginin uluslararasılaşma hedefi de güçlendirilmeye çalışılmalıdır.
- Dergi yönetim yapısının profesyonelleştirilmesi ve kurumsallaştırılması stratejik bir hedef olarak değerlendirilmeli, bunun olanakları yaratılmaya çalışılmalıdır.

Bilgi Dünyası dergisi *Türk Kütüphaneciliği* dergisi ile birlikte Türkiye’de kütüphanecilik (bilgi ve belge yönetimi) alanının en önemli bilimsel-mesleki dergisidir. 2000-2019 yılları arasındaki ilk yirmi yıllık yayın döneminde ortaya çıkan literatür ve yazar havuzu onun alana son derece anlamlı bilimsel destek verdiğini açıkça ortaya koyar niteliktedir. Bunu daha da ileriye taşımak için çalışmalar mesleki dayanışma ve işbirliği içinde sürdürülmelidir.

Teşekkür

Çalışmanın tablo ve grafiklerinin oluşturulmasında yardımları için Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Arş. Gör. Erdinç Alaca’ya teşekkür ederim.

Kaynakça

- Atılgan, D., Atakan, C. ve Bulut, B. (2008). Türkçe kütüphanecilik dergilerinin atıf analizi. *Türk Kütüphaneciliği*, 22(4), 392 – 413.
- Bahşişoğlu, H. K., Duran, Z. C. ve Yıldızeli, A. (2007). Mesleki ve bilimsel bir dergi: *Bilgi Dünyası*. Aytaç Yıldızeli ve Hatice Kübra Bahşişoğlu (Ed.), *Adile Günden Anısına Armağan: Bilgiye Erişimde Değişen Yollar ve II. Tıbbi Bilgi Yönetimi ve Teknolojileri Sempozyumu* içinde (ss.78-88). Ankara: ÜNAK.
- Bilgi Dünyası. (2019). *Ana sayfa*. <http://bilgidunyasi.xyz/index.php/bd> adresinden erişildi.
- Bilgi Dünyası. (2019a). *Hakkında*. <http://bilgidunyasi.xyz/index.php/bd/about> adresinden erişildi.
- Bilgi Dünyası. (2019b). *Dergi tarihçesi*. <http://bilgidunyasi.xyz/index.php/bd/about/history> adresinden erişildi.
- Taşkın, Z. ve Çakmak, T. (2010). Başlangıcından bugüne Bilgi Dünyası dergisinin bibliyometrik profili. *Bilgi Dünyası*, 11(2), 332-348.
- Tonta, Y. (2002). Türk Kütüphaneciliği dergisi, 1987-2001. *Türk Kütüphaneciliği*, 16(3), 282-320.